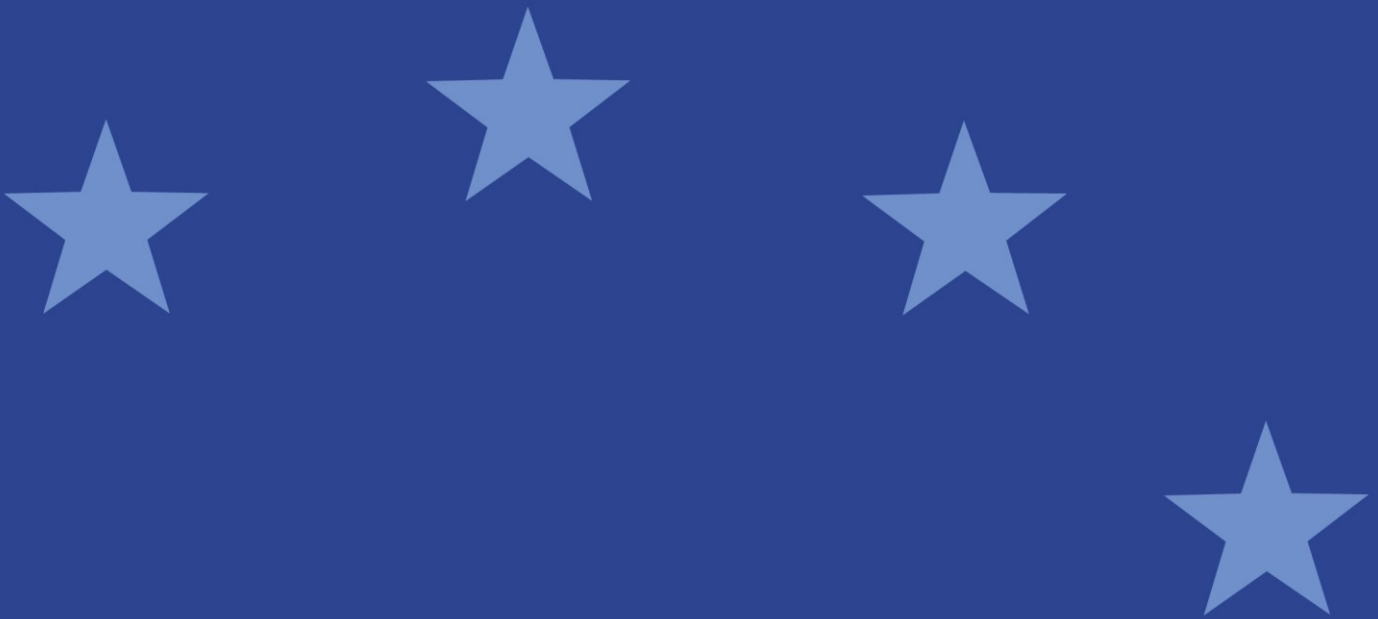

European Securities and
Markets Authority

Smernice

Smernice za oceno znanja in usposobljenosti

Kazalo

I.	Področje uporabe	3
II.	Sklicevanja, kratice in opredelitev pojmov	3
III.	Namen	5
IV.	Obveznosti v zvezi s skladnostjo in poročanjem	6
V.	Smernice	6
V.I	Splošno	6
V.II	Merila za znanje in sposobnosti osebja, ki daje informacije o naložbenih produktih, investicijskih storitvah ali pomožnih storitvah	7
V.III	Merila za znanje in sposobnosti osebja, ki izvaja investicijsko svetovanje	7
V.IV	Organizacijske zahteve za ocenjevanje, vzdrževanje in nadgrajevanje znanja in sposobnosti	9
V.V	Objava informacij pristojnih organov	10
VI.	Priloga I	10

I. Področje uporabe

Kdo?

1. Te smernice se uporabljajo za:
 - a. pristojne organe in
 - b. podjetja.

Kaj?

2. Te smernice se uporabljajo v zvezi z zagotavljanjem investicijskih storitev in poslov, navedenih v oddelku A, ter pomožnih storitev, navedenih v oddelku B Priloge I k direktivi MiFID II.

Kdaj?

3. Te smernice se začnejo uporabljati 3. januarja 2017.

II. Sklicevanja, kratice in opredelitev pojmov

Sklicevanja na pravne vire

<i>Direktiva o UAIS</i>	Direktiva 2011/61/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 8. junija 2011 o upraviteljih alternativnih investicijskih skladov in spremembah direktiv 2003/41/ES in 2009/65/ES ter uredb (ES) št. 1060/2009 in (EU) št. 1095/2010
<i>Uredba ESMA</i>	Uredba (EU) št. 1095/2010 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. novembra 2010 o ustanovitvi Evropskega nadzornega organa (Evropski organ za vrednostne papirje in trge) in o spremembi Sklepa št. 716/2009/ES ter razveljavitvi Sklepa Komisije 2009/77/ES
<i>MiFID</i>	Direktiva 2004/39/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. aprila 2004 o trgih finančnih instrumentov in o spremembah direktiv Sveta 85/611/EGS, 93/6/EGS in Direktive 2000/12/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter o razveljavitvi Direktive Sveta 93/22/EGS
<i>MiFID II</i>	Direktiva 2014/65/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. maja 2014 o trgih finančnih instrumentov ter spremembi Direktive 2002/92/ES in Direktive 2011/61/EU (prenovitev)

Kratice

<i>Direktiva o UAIS</i>	Direktiva o upraviteljih alternativnih investicijskih skladov
<i>PO</i>	Pristojni organ
<i>PD</i>	Posvetovalni dokument
<i>EK</i>	Evropska komisija
<i>EU</i>	Evropska unija
<i>ESMA</i>	Evropski organ za vrednostne papirje in trge
<i>MiFID</i>	Direktiva o trgih finančnih instrumentov

Opredelitev pojmov

4. Če ni drugače določeno, imajo izrazi, ki se uporabljajo v direktivi MiFID II, v teh smernicah enak pomen. Poleg tega se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:
 - a. „pristojni organ“ (ali PO) pomeni organ, imenovan v skladu s členom 67 direktive MiFID II;
 - b. „podjetja“ pomeni investicijska podjetja v skladu s členom 4(1)(1) direktive MiFID II, kreditne institucije (v skladu s členom 4(1)(27) direktive MiFID II) pri opravljanju investicijskih storitev ter investicijska podjetja in kreditne institucije pri prodaji ali svetovanju strankam glede strukturiranih vlog, družbe za upravljanje KNPVP, in zunanji upravitelji alternativnih investicijskih skladov (UAIS), če opravljajo investicijske storitve na področju upravljanja posameznih portfeljev ali pomožne storitve, in le v povezavi z opravljanjem teh storitev (skladno s pomenom člena 6(3)(a) in (b) direktive KNPVP ter člena 6(4)(a) in (b) direktive o UAIS);
 - c. „osebje“ pomeni fizične osebe (tudi odvisne borzoposredniške zastopnike), ki v imenu podjetja opravljajo zadevne storitve za stranke;
 - d. „zadevne storitve“ pomenijo investicijsko svetovanje ali dajanje informacij o finančnih instrumentih, strukturiranih vlogah, investicijskih storitvah ali pomožnih storitvah strankam;
 - e. „dajanje informacij“ pomeni neposredno zagotavljanje informacij strankam o finančnih instrumentih, strukturiranih vlogah, investicijskih storitvah ali pomožnih storitvah po naročilu stranke ali na pobudo podjetja v okviru opravljanja storitev ali dejavnosti, ki so navedene v oddelkih A in B Priloge I k direktivi MiFID II in jih osebje zagotavlja strankam;

- f. „znanja in sposobnosti“ pomeni ustrezno usposobljenost in ustrezne izkušnje v skladu z zahtevami členov 24 in 25 direktive MiFID II za opravljanje zadevnih storitev;
- g. „ustrezna usposobljenost“ pomeni zaključeno usposabljanje ali opravljen preizkus ali izobraževalni tečaj, ki ustreza merilom, navedenih v teh smernicah;
- h. „ustrezne izkušnje“ pomenijo, da je zaposleni skozi preteklo delo uspešno dokazal, da je usposobljen za opravljanje zadevnih storitev. To velja za zaposlitev z enakovredno polno delovno obveznostjo v obdobju najmanj šestih mesecev. Po koncu tega najkrajšega zahtevanega obdobja lahko pristojni organ glede na ustrezno usposobljenost osebja in zadevnih storitev, ki se izvajajo, določi drugačno zahtevano obdobje izkušenj;
- i. „naložbeni produkti“ pomenijo finančne instrumente in strukturirane vloge v skladu z direktivo MiFID II;
- j. „pod nadzorom“ pomeni opravljanje zadevnih storitev za stranke pod odgovornostjo zaposlenega, ki ima ustrezno izobrazbo in ustrezne izkušnje. Zaposleni lahko pod nadzorom dela največ štiri leta, če pristojni organ ne določi krajšega obdobja.

III. Namen

- 5. Namen teh smernic je določitev meril za oceno zahtevanega znanja in sposobnosti iz člena 25(1) direktive MiFID II v skladu s členom 25(9) navedene direktive.
- 6. ESMA pričakuje, da bodo te smernice spodbudile večje poenotenje znanja in sposobnosti osebja, ki ponuja investicijsko svetovanje strankam ali jim zagotavlja informacije o finančnih instrumentih, strukturiranih vlogah, investicijskih storitvah ali pomožnih storitvah, ter da bodo pristojni organi ocenili ustreznost izpolnjevanja teh zahtev. Te smernice določajo pomembne standarde, ki bodo v pomoč podjetjem pri izpolnjevanju zahtev o delovanju v interesu stranke in pristojnim organom, da bodo lahko ustrezno ocenjevali, kako podjetja izpolnjujejo te zahteve.
- 7. Te smernice določajo minimalne standarde za ocenjevanje znanja in sposobnosti za osebje, ki opravlja zadevne storitve. To pomeni, da lahko pristojni organi zahtevajo širši obseg znanja in sposobnosti za osebje, ki izvaja svetovanje, in/ali osebje, ki daje informacije.
- 8. Ob upoštevanju teh smernic ESMA pričakuje ustrezno okrepitev zaščite vlagateljev. Priloga I vsebuje številne ponazoritvene primere, kako bi lahko podjetje uporabljalo te smernice. Ti primeri niso del smernic, temveč je njihov namen podjetjem pomagati pri prepoznavanju praktičnih primerov glede izvajanja zahtev iz teh smernic.

IV. Obveznosti v zvezi s skladnostjo in poročanjem

Vloga teh smernic

9. Dokument vsebuje smernice, izdane v skladu s členom 16 uredbe ESMA, in smernice iz člena 25(9) direktive MiFID II. V skladu s členom 16(3) uredbe ESMA si morajo pristojni organi in udeleženci na finančnem trgu na vsak način prizadevati za spoštovanje smernic.
10. Pristojni organi, za katere smernice veljajo, bi jih morali upoštevati tako, da jih vključijo v svoje nadzorne prakse, tudi če so posamezne smernice namenjene predvsem udeležencem na finančnem trgu.

Zahteve v zvezi s poročanjem

11. Pristojni organi, za katere veljajo te smernice, morajo ESMA obvestiti, ali ravnajo oziroma ali nameravajo ravnati v skladu s temi smernicami, in mu v dveh mesecih od datuma, ko jih ta objavi, sporočiti razloge za neupoštevanje na naslov KCguidelines1886@esma.europa.eu. Če se pristojni organi do tega roka ne odzovejo, se šteje, da ne ravnajo v skladu s smernicami. Obrazec za obvestila je na voljo na spletni strani organa ESMA.
12. Podjetjem, za katera te smernice veljajo, ESMA ni treba sporočiti, ali spoštujejo te smernice.

V. Smernice

V.I Splošno

13. Stopnja in globina znanja ter sposobnosti, ki se pričakujejo od osebja, ki izvaja investicijsko svetovanje, bi morala biti večja, kot od osebja, ki le daje informacije o naložbenih produktih in storitvah.
14. Podjetja bi morala zagotavljati, da ima osebje, ki opravlja zadevne storitve, potrebno znanje in sposobnosti, ki ustrezajo zadevnim zakonskim in pravnim zahtevam ter standardom etike.
15. Podjetja bi morala zagotavljati, da osebje pozna, razume in uporablja notranje politike in postopke podjetja, ki so namenjeni zagotavljanju skladnosti z direktivo MiFID II. Za zagotavljanje sorazmerne uporabe zahtev o znanju in sposobnostih bi morala podjetja zagotavljati, da ima osebje potrebno stopnjo znanj in sposobnosti za izpolnjevanje svojih obveznosti, pri čemer bi se upoštevala obseg in stopnja zadevnih izvajanih storitev.
16. Namen funkcije skladnosti je ocenjevati in pregledovati skladnost s temi smernicami. Ta pregled bi moral biti vključen v poročilo upravljalnemu organu o

izvajanju in učinkovitosti splošnega nadzornega okolja za investicijske storitve in posli.

V.II Merila za znanje in sposobnosti osebja, ki daje informacije o naložbenih produktih, investicijskih storitvah ali pomožnih storitvah

17. Podjetja bi morala zagotavljati, da ima osebje, ki daje informacije o naložbenih produktih, investicijskih storitvah ali pomožnih storitvah, ki so na voljo prek podjetja, potrebno znanje in sposobnosti za:
- a. razumevanje glavnih značilnosti, tveganosti in posebnosti naložbenih produktov, ki so na voljo prek podjetja, tudi splošnih davčnih posledic in stroškov, ki jih ima stranka s transakcijami. Pri dajanju informacij o bolj zapletenih produktih je potrebna posebna previdnost;
 - b. razumevanje skupnih stroškov in provizij, ki jih ima stranka pri transakcijah, povezanih z naložbenimi produkti, investicijskimi storitvami ali pomožnimi storitvami;
 - c. razumevanje značilnosti in obsega investicijskih storitev ali pomožnih storitev;
 - d. razumevanje delovanja finančnih trgov ter njihovega vpliva na vrednost in ceno naložbenih produktov, o katerih posreduje informacije strankam;
 - e. razumevanje vpliva gospodarskih podatkov, nacionalnih/regionalnih/svetovnih dogodkov na trge in vrednost naložbenih produktov, o katerih posreduje informacije;
 - f. razumevanje razlike med preteklo uspešnostjo in scenariji uspešnosti v prihodnosti ter omejitve napovedovanja;
 - g. razumevanje problematike zlorabe trga in preprečevanja pranja denarja;
 - h. oceno podatkov, povezanih z zadevnimi naložbenimi produkti, o katerih strankam posreduje informacije, kot so ključni podatki za vlagatelje, prospekti, računovodski izkazi ali finančni podatki;
 - i. razumevanje posebnih tržnih struktur za naložbene produkte, o katerih strankam posreduje informacije, in po potrebi njihovih mest trgovanja ali obstoja sekundarnih trgov;
 - j. osnovno poznavanje načel vrednotenja vrste naložbenega produkta, v zvezi s katero posreduje informacije.

V.III Merila za znanje in sposobnosti osebja, ki izvaja investicijsko svetovanje

18. Podjetja bi morala zagotavljati, da ima osebje, ki izvaja investicijsko svetovanje, potrebno znanje in sposobnosti za:

- a. razumevanje glavnih značilnosti, tveganosti in posebnosti naložbenih produktov, ki jih podjetje ponuja ali priporoča, tudi splošnih davčnih posledic transakcij za stranko. Pri svetovanju o bolj zapletenih produktih je potrebna posebna previdnost;
- b. razumevanje skupnih stroškov in provizij, ki jih v okviru ponujenega ali priporočenega naložbenega produkta nosi stranka, in stroškov, povezanih z izvajanjem svetovanja ter drugih povezanih storitev;
- c. izpolnjevanje obveznosti, ki jih podjetja zahtevajo v zvezi z zahtevami glede primernosti, tudi obveznosti, ki so navedene v Smernicah o nekaterih vidikih zahtev glede primernosti iz direktive MiFID¹;
- d. razumevanje dejstva, da vrsta naložbenega produkta, ki ga ponuja podjetje, morda za stranko ni primerna, po preučitvi zadevnih informacij, ki jih predloži stranka, na podlagi sprememb, ki so morda nastopile po preteku zbiranja zadevnih informacij;
- e. razumevanje delovanja finančnih trgov ter njihovega vpliva na vrednost in ceno naložbenih produktov, ki se ponujajo ali priporočajo strankam;
- f. razumevanje vpliva ekonomskih podatkov, nacionalnih/regionalnih/svetovnih dogodkov na trge in vrednost naložbenih produktov, ki se ponujajo ali priporočajo strankam;
- g. razumevanje razlike med preteklo uspešnostjo in scenariji uspešnosti v prihodnosti ter omejitve napovedovanja;
- h. razumevanje problematike zlorabe trga in preprečevanja pranja denarja;
- i. oceno podatkov, povezanih z vrsto naložbenih produktov, ki jih ponuja ali priporoča strankam, kot so ključni podatki za vlagatelje, prospekti, računovodski izkazi ali finančni podatki;
- j. razumevanje posebnih tržnih struktur za vrsto naložbenega produkta, ki jo ponuja ali priporoča strankam, in po potrebi njihovih mest trgovanja ali obstoja sekundarnih trgov;
- k. osnovno poznavanje načel vrednotenja vrste naložbenega produkta, ki jo ponuja ali priporoča strankam;
- l. razumevanje osnov upravljanja portfelja, tudi tako, da pri posameznih investicijskih drugih možnostih razume posledice razpršitve.

¹ <http://www.esma.europa.eu/system/files/2012-387.pdf>

V.IV Organizacijske zahteve za ocenjevanje, vzdrževanje in nadgrajevanje znanja in sposobnosti

19. Podjetja bi morala določiti odgovornosti osebja in po potrebi v skladu s storitvami, ki jih izvaja podjetje ali njegova notranja organizacija, v opisu odgovornosti zagotoviti jasno razlikovanje med vlogo svetovanja in vlogo dajanja informacij.
20. Podjetja bi morala:
 - a. zagotavljati, da je osebje, ki opravlja zadevne storitve za stranke, ocenjeno na podlagi uspešno zaključenega usposabljanja in je pridobilo ustrezne izkušnje v zvezi z opravljanjem zadevnih storitev za stranke;
 - b. vsaj enkrat letno izvesti notranji ~~in~~ ali zunanji pregled potreb osebja glede poklicnega razvoja in pridobljenih izkušenj, oceniti razvoj zakonodaje in sprejeti potrebne ukrepe za zagotovitev skladnosti s temi zahtevami. S tem pregledom bi poskrbela tudi, da je osebje ustrezno usposobljeno ter da obnavlja in nadgrajuje svoje znanje in sposobnosti tako, da stalno skrbi za svoj strokovni razvoj ali se izobražuje za pridobitev dodatne usposobljenosti in se udeleži posebnega usposabljanja, preden podjetje ponudi nov naložbeni produkt;
 - c. zagotavljati, da svojemu pristojnemu organu na zahtevo predložijo evidenco v zvezi z znanjem in usposobljenostjo osebja, ki opravlja zadevne storitve za stranke. Ta evidenca vsebuje informacije, na podlagi katerih lahko pristojni organ oceni in preveri skladnost s temi smernicami;
 - d. zagotavljati, da osebje, ki ni pridobilo ustreznega znanja in usposobljenosti s področja izvajanja zadevnih storitev, teh storitev ne more opravljati. Če to osebje ni ustrezno usposobljeno in/ali nima ustreznih izkušenj za izvajanje zadevnih storitev, lahko zadevne storitve opravlja le pod nadzorom. Stopnja in intenzivnost nadzora bi morala biti odvisna od zadevne usposobljenosti in izkušenj osebja, ki storitve opravlja pod nadzorom, kar lahko po potrebi vključuje tudi nadzor na sestankih s strankami in nadzor komunikacije v drugi obliki, kot so telefonski pogovori in elektronska pošta;
 - e. zagotavljati, da ima v primeru točke d. zaposleni, ki nadzira drugega zaposlenega, potrebno znanje in sposobnosti v skladu s temi smernicami, ter potrebne veščine in sredstva, ki mu omogočajo strokovni nadzor;
 - f. zagotavljati, da se nadzor prilagodi storitvam, ki jih bo opravljal osebje, in da se upoštevajo zahteve iz teh smernic glede zadevnih storitev;
 - g. zagotavljati, da nadzornik prevzema odgovornost za izvajanje zadevnih storitev, če osebje, ki storitve opravlja pod nadzorom, te zadevne storitve opravlja za stranko, kot če bi nadzornik sam opravljal te storitve za stranko, in v primeru svetovanja tudi potrdi poročilo o primernosti;

- h. zagotavljati, da osebje, ki ni pridobilo ustreznega znanja ali usposobljenosti za izvajanje zadevnih storitev, teh storitev ne more pod nadzorom izvajati več kot štiri leta (ali manj, če to zahteva pristojni organ).

V.V Objava informacij pristojnih organov

21. Če pristojni organ ali drug nacionalni organ v državi članici ne objavi seznama oseb s posebno ustrezno usposobljenostjo, ki ustreza merilom iz smernic, mora pristojni organ objaviti merila iz teh smernic skupaj s posebnostmi ustrezne usposobljenosti za zagotavljanje skladnosti s temi merili.

22. Pristojni organi bi morali objaviti tudi: (i) informacije o časovnem obdobju, potrebnem za pridobitev ~~ustreznih~~ izkušenj usposobljenosti; (ii) najdaljše časovno obdobje, v katerem lahko osebje, ki ni ustrezno usposobljeno ali nima ustreznih izkušenj, dela pod nadzorom; in (iii) ali bi moralo podjetje ali zunanji organ preveriti, ali je osebje ustrezno usposobljeno.

23. Informacije v odstavkih 21 in 22 se objavijo na spletni strani pristojnega organa.

VI. Priloga I

Ponazoritveni primeri uporabe nekaterih vidikov smernic

Primeri, ki so povezani s področjem uporabe smernic

Naslednji primeri pojasnjujejo, katero osebje je izvzeto s področja uporabe teh smernic:

- uslužbenci, ki stranki le pokažejo, kje lahko najde informacije;
- uslužbenci, ki strankam delijo brošure ali letake, ne dajejo pa jim dodatnih informacij v zvezi z njihovo vsebino in zanje ne opravljajo nobenih nadaljnjih investicijskih storitev;
- uslužbenci, ki na željo stranke le zagotavljajo informacije, kot so ključne informacije za vlagatelje, ne zagotavljajo pa dodatnih informacij v zvezi z njihovo vsebino in ne opravljajo nadaljnjih investicijskih storitev za te stranke, in
- uslužbenci zaledne pisarne, ki niso v neposrednem stiku s strankami.

Primeri, ki so povezani s področjem uporabe smernic

Podjetja bi morala v zvezi z razlikovanjem med osebjem, ki zagotavlja informacije, in osebjem, ki izvaja investicijsko svetovanje, upoštevati vprašanja in odgovore CESR².

² http://www.esma.europa.eu/system/files/10_293.pdf

Splošni primer v zvezi z delom V.I:

Podjetje zagotavlja redno obvezno usposabljanje osebja na področju vodenja poslov v skladu z direktivo MiFID in določi organizacijske zahteve.

Splošni primer v zvezi z delom V.I:

Podjetje sprejme etični kodeks za določitev standardov poslovanja in ravnanja, ki so potrebni za pravilno izvajanje zadevnih storitev, in od osebja prejme pisno zagotovilo, da so ga prebrali in razumeli ter ravnajo v skladu z njim.

Primeri v zvezi z deli V.I, V.II in V.III:

Podjetje zagotavlja redno obvezno usposabljanje osebja o značilnostih in posebnostih produktov, ki jih ta ponuja, tudi o njihovi morebitni tveganosti. Usposabljanje vključuje tudi nove produkte, ki jih ponuja podjetje.

Podjetje zagotavlja, da osebje pozna okoliščine, v katerih lahko pride do navzkrižja interesov, in zna uporabiti pravila za reševanje navzkrižij interesov.

Podjetje zagotavlja, da je osebje seznanjeno, kdaj lahko podjetje plača ali prejme nagrado za spodbudo, in da je seznanjeno z zadevnimi pravnimi zahtevami glede teh nagrad.

Primeri v zvezi z deloma V.III in V.IV:

Podjetje redno spremlja ocene primernosti, ki mu jih predloži osebje, da na podlagi posebnih podrobnosti o naložbenih produktih oceni, ali je osebje upoštevalo vse vidike zahtev glede primernosti.

Podjetje redno spremlja, ali zadevno osebje, ki izvaja svetovanje:

- stranki zna postaviti ustrezna vprašanja, da razume njene/njegove naložbene cilje, finančne okoliščine ter znanja in izkušnje;
- stranki zna pojasniti tveganost in donos določenega produkta ali strategije;
- zna izbrane produkte primerjati na podlagi trajanja in tveganosti, da lahko izbere produkt, ki najbolj ustreza strankinemu profilu.

Primeri v zvezi z delom V.IV:

Podjetje dokumentira vloge in odgovornosti osebja ter na podlagi glavnih meril iz opisa odgovornosti oceni njihovo uspešnost.

Investicijska podjetja na način, ki je za stranke dosleden in razumljiv, javno sporočijo svoja merila, s katerimi pokažejo, kako osebje upošteva te smernice.

Osebjje je „ustrezno usposobljeno“, če se redno ali stalno strokovno razvija. Stalno ocenjevanje vključuje nadgrajeno gradivo, s katerim se preverja znanje osebja, na primer o zakonodajnih spremembah, novih produktih in storitvah, ki so na voljo na trgu. To stalno ocenjevanje:

- lahko vključuje usposabljanje v obliki tečajev, seminarjev, neodvisnega študija ali učenja in
- vključuje vprašanja za preverjanje potrebnih znanj in sposobnosti osebja.

Investicijska podjetja preverjajo ustreznost stalnega razvoja osebja, ki izvaja zadevne storitve.